

VANG MIJN TRANEN OP IN UW KRUIK

Kerkdienst in de Christus Triumfatorkerk op 23 november 2025, Eeuwigheidszondag 2025

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Psalm 56: 4-5 en 9-14, Lucas 19: 41-44 en Openbaring 21: 1-4

M.m.v. Annika Kruithof (sopraan), Christian Hutter (orgel) en Jan van Vliet (vleugel)

KOMEN

- Welkomstwoord
- Aanvangslied: Psalm 139: 1 en 5
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Lied: Psalm 139: 8
- Kyriegebed: *Er komt een dag...*
- Glorialied 'Zonne der gerechtigheid' (Lied 967: 5 en 7)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek 'Zo sterk als liefde'*
 - Lied 'Een nieuwe dag een nieuw begin' (ZoO II, 245)*
- Schriftlezing Psalm 56: 4-5 en 9-14
- Lied: Weerklank 540 (melodie Zolang wij adem halen' (Lied 657: 1, 3 en 4))
- Schriftlezing Lucas 19: 41-44 en Openbaring 21: 1-4
- Lied: 'Jeruzalem, mijn vader stad' (737: 1, 2, 3 en 5)
- Verkondiging

Als je tegenwoordig een zoekvraag intikt bij google, dan krijg je eerst een antwoord van AI. Bij google heet het Gemini geloof ik.

Zo tikte ik afgelopen vrijdag 'tranen' in. En er rolde interessante informatie uit.

Dat tranen uniek zijn voor de mens, bijvoorbeeld. Dieren wel kunnen huilen en verdrietig zijn. Een zeehond piept als je zijn kind weghaalt. Olifanten treuren als er een groepsgenoot is overleden, maar huilen, door tranen te laten dat schijnt allee de mens te kunnen.

Er wordt iets in onze hersenen geraakt, als we geëmotioneerd zijn. Als we heel erg blij zijn of juist geraakt en verdrietig er wordt iets getriggerd in onze hersenen dat zorgt dat de traanbuisjes in onze ogen overstromen.

Dan huil je en dan snotter je.

En hoe dat dan precies werkt weten we eigenlijk nog niet. De wetenschap is nog niet zo ver, en AI dus ook nog niet.

Wat wel zou is, is dat een traan, dat huilen iets oproep bij de ander – degene die jou ziet huilen. Je bent bezorgd, wil helpen of wordt ook verdrietig. Huilen zorgt voor verbinding. Als iemand huilt en zo zichtbaar verdrietig is, ben je eerder geneigd te vragen wat er scheelt en of je ergens mee kunt helpen.

En huilen is ook een uitlaatklep. Alles wat binnen in je zit aan emotie, vreugde, boosheid, verdriet, komt in je tranen naar buiten.

Toen ik dat allemaal las dacht ik: tranen zijn 'een uitvinding' van God: ze zorgen dat we om elkaar geven en huilen voorkomt dat we gevoelens opkroppen en naar binnen slaan.

Vandaag gaat het over tranen.

Omdat we leven met een gemis.

We herdenken gemeenteleden die we het afgelopen jaar verloren hebben.

Een lege plek hier in de kerk, en een veel dieper gemis thuis, omdat een echtgenoot, een vader, een echtgenote en moeder, omdat een broer is weggevallen.

We herkennen het verdriet van anderen, omdat het raakt aan geleden verliezen in ons eigen verleden. Een gemis dat nog steeds voelbaar is.

Tranen mogen er zijn – ook in de kerk. Ook in de bijbel. Jezus huilt over Jeruzalem Jezus huilt in de hof van Getsemane.

Vang mijn tranen op in uw kruik.

Het is een intens gebed, Psalm 56. De dichter van psalm 56 roept tot God. Uit wanhoop, vanuit de verdrukking die hij ervaart. Hij legt het voor God neer, met tranen in zijn ogen.

Ook de Psalmen staan vol met tranen. 'Tranen zijn mijn brood, bij dag en bij nacht, want heel de dag hoor ik zeggen: 'Waar is dan je God?' Het staat in Psalm 42 en we lazen het afgelopen dinsdag nog bij de uitvaart van Marion van Rijswijk.

'Elke nacht is mijn kussen nat, mijn bed doorweekt van tranen.' Zingt Psalm 6. En zo kan ik nog wel even door gaan. Tranen zijn er bij boosheid om onrecht, bij frustratie, bij pijn om de gebrokenheid van het leven, bij machteloosheid.

In Psalm 56 is het anders.

Het is geen wanhopige kreet naar boven. Het is een uitspraak in vertrouwen. Want in mijn bangste uur vertrouw ik op U, zo begint hij de Psalm. Vanuit het geloof dat God je tranen ziet en bewaard. Het leed wordt bij God niet weggepoetst. Bij God mag je mens zijn in weer en wind. Met je de deuken die je in het leven hebt opgelopen. Met de pijn en je verdriet. Want dat getekende leven is je leven, is wie je bent. Je hoeft je bij God niet beter voor te doen dan je bent.

De psalmschrijver roept God aan. Om genade. Om nabijheid. Hij is zichzelf kwijt geraakt. Hij voelt zich ellendig.

En dat woord is tekenend voor zijn situatie. 'Ellende' betekent letterlijk: 'uitlandig zijn'. Hij is een vreemdeling geworden in zijn eigen leven. Hij of zij is zichzelf niet meer. Hij is de zin in het leven kwijt geraakt. De ziel is eruit. Het wordt nooit meer zoals vroeger. Kan ik nog echt blij zijn, echt gelukkig – dat vragen mensen zich vaak af als een geliefde wegvalt. En er is geen antwoord op te geven. Soms wel – en soms niet. Maar het wordt nooit meer hetzelfde.

Ellendig. Het leven van deze bidder wordt gekenmerkt door een verlangen om weer thuis te komen. Terug naar hoe het vroeger was, bijvoorbeeld. Of om iets van ooit van vertrouwen, van onbezorgdheid terug te krijgen. Het is een diepe heimwee, een verlangen naar rust, naar ten diepste gekend zijn. Heimwee naar de tijd voordat ik hem of haar verloor. Het is een verlangen naar thuiskomen.

Vang mijn tranen op in uw kruik

Hier in deze psalm klinkt geen goedkope troost. Er wordt niets weggepoetst. Het is geen dooddouner: het slijt wel, of je moet het een plekje geven. Hier is ruimte voor het verdriet. Het wordt bewaard. Het blijft bestaan. Het maakt deel uit van je leven. God heeft weet van elke traan. Hij bewaard elke traan. Waar wij soms in stilte kunnen lijden, ons verstikt voelen in verdriet. Hoeveel pijn kan er soms achter één enkele traan schuil gaan? Voor God zijn onze tranen kostbaar. Hij vangt ze op.

Want God weet zelf wat het is om verdriet te hebben.

Het doet God verdriet wat mensen elkaar aandoen.

Het doet God verdriet dat de dood scheiding brengen tussen mensen.

Het doet God verdriet hoe zijn mooie schepping verloren dreigt te gaan.

Hoe er oorlog is in zij heilige land.

Hij huilt in Jezus over Jeruzalem.

Jezus huilt, en niet alleen omdat Hij wist dat het nu niet lang meer zou duren voordat Hij zou lijden en sterven. Jezus huilt om Jeruzalem. Om de onmacht dat deze stad van Vrede maar geen vrede vindt – tot op de dag van vandaag – Hij heeft verdriet omdat er gevochten zal worden om Jeruzalem – tot op de dag van vandaag. Hij weet dat Jeruzalem en de tempel met de grond zal worden gelijk gemaakt. En Gods huis – het huis van Zijn vader verwoest zal worden. Jezus huilt en laat ons hiermee in het hart van God kijken, om de ellende van de schepping. Hij huilt omdat Hij zoveel van de mensen houdt.

Troost het?

Als je weet dat je verdriet gekend is bij God – dat je tranen worden opgevangen en bewaard? Ik hoop het.

Troost het als je weet dat God zelf ook lijdt om de onafheid van deze wereld? Ik hoop het.

Troost heeft pas betekenis als je je ergens begrepen voelt. Als er iemand naast je komt zitten in de put, en niet meteen met een oplossing komt of met dooddoeners. Maar naast je komt zitten, gewoon zwijgend, ik ben er bij en zo in stilte je verdriet deelt.

Dat is wat God deed in Jezus. Naast ons komen zitten en ons leven, onze vreugde en ons verdriet delen. Door er te zijn. Zonder goedkope woorden. Zo liet Jezus zien wie God ten diepste is: de aanwezige. Hij is daar waar je niemand anders meer hebt.

Troost dat? Ja, ik geloof van wel. Mij wel. Maar is er nog iets meer nodig.

Uitzicht.

Dat het niet bij tranen blijft.

Dat je niet in die put blijft zitten.

Dat het ergens naartoe gaat.

Jezus kijkt uit over Jeruzalem. En hij huilt omdat hij ziet wat er gaat komen aan verdriet.

Maar Jezus weet ook dat het daar niet bij zal blijven. Dat het verhaal verder gaat. Dat God een God is van schepping en herschepping. Dat op de puinhopen van Jeruzalem een nieuw Jeruzalem zal verrijzen. Dat hijzelf zal verrijzen, en ons mee neemt naar dat nieuwe Jeruzalem. Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Waar alle tranen uit onze ogen zullen worden wissen. Waar geen verdriet meer is, geen pijn, geen rouw, geen dood, want wat er eerst was is voorbij.'

Vandaag mogen de tranen er zijn.

Vandaag is het verdriet voelbaar.

Maar weet een ding: hier blijft het niet bij.

God kent je verdriet. God tilt je eruit op.

Hij tilt je op uit de ellende en brengt je terug naar huis.

Amen

- Muziek Symfonia uit de Actis Tragicus - Gottes Zeit ist die Allerbeste Zeit - van J.S. Bach

GEDACHTENIS

- Inleiding
- Gedicht 'Slechts in de verte zagen zij' - Sytze de Vries
- Muziek Pie Jesu uit het Requiem van G. Fauré
- De namen genoemd
- Lied: 'Zolang wij adem halen' (Lied 657: 1, 3 en 4)
- Wij brengen anderen in het licht
ondertussen klinkt er Hope van G. Skaroulis
Als alle kaarsen branden klinken enkele coupletten uit de Litanei van F. Schubert

GEBEDEN EN GAVEN

- Dankgebed, voorbeden, Stil gebed, Onze Vader
- Inzameling van de gaven

GAAN

- Slotlied 'Eens als de bazuinen klinken' (Lied 769: 1, 5 en 6)
- Zegen